

KOTMANOVSKÉ OKO

Najnovšie správy a novinky

Noviny obce Kotmanová
December 2021
Ročník: XI
Číslo: 2
Samostatne nepredajné
Vychádza 2x ročne

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi, aby som týchto pár riadkov začala vyjadrením hlbkej vďaky za Váš prístup v jednom z najnáročnejších rokov, ktoré zažívame. Už dlhé mesiace nežijeme svoj obvyklý život. Situácia, v ktorej sme, určite raz pominie a vrátime sa k radostiam života tak ako pred pandemiou. Počas uplynulých takmer dvoch rokov sme sa mohli naučiť, že aj neistota a zložitá životná situácia, v ktorých sme sa mnohí ocitli, sa vždy dajú zvládať, ak si budeme vzájomne pomáhať a podporovať sa. Chápem, že mnohí z Vás sa v tomto čase s pandemiou obávajú o svoje zdravie, o svoje živobytie, že mnohí z Vás cítite zmätok a rozčarovanie z neistoty, ktorej čelíme. Na Slovensku, rovnako ako v iných krajinách, dnes zažívame, že bolo nevyhnutné naše práva a slobody dočasne obmedziť kvôli ochrane inej dôležitej hodnoty, a to života a zdravia. Pre nás všetkých je to úplne nová skúsenosť, s ktorou sa potrebujeme vyrovnávať. **Vydržme preto, aby sme tento čas prečkali s čo najmenšími stratami na životoch, na našich vzťahoch, ale aj na našich priateľstvách.**

Vážení spoluobčania, blíži sa koniec roka 2021 a s ním aj výnimočné čaro adventu a blížiacich sa Vianoc. Obdobie vzácne na radosť, osobitnú vnímavosť, udalosti, ale aj príležitosť stretnúť sa so svojou rodinou, blízkymi a spoločne sa tešiť pri štedrovečernom stole. Tu, kde každý máme svoje osobitné miesto, svoje želania i očakávania a kde atmosféru ticha a pokoja prežívame spoločne. Počas Vianoc venujme tichú spomienku aj tým, ktorí nás navždy opustili, ale obdobie Vianoc je tiež príležitosťou myslieť na tých, ktorí sú v našom okolí nevládni, starší, opustení. Skúsme všetci spoločne prispieť k tomu, aby tieto Vianoce boli krajšie a radostnejšie pre všetkých, aby ich atmosféru pocítili všetci obyvatelia našej obce. Dovoľte mi, aby som Vám v mene svojom i v mene poslancov Obecného zastupiteľstva popriala ničím nerušené a krásne vianočné sviatky. Tým najmenším želáme, aby si pod vianočným stromčekom našli vysnívaný darček, aby svojou radosťou, úsmevom a rozžiarenými očami obdarovali svojich najbližších. Nech je pre Vás i pre Vašich blízkych Nový rok 2022 naplnený predovšetkým zdravím, radosťou, rodinnou pohodou, láskou a pokojom.

Mgr. Mária Oravcová - starostka obce

**Čarovné Vianoce
a šťastný nový rok 2022
prajú poslanci OZ a starostka**

*Vianoce sú.....
keď rozlúskneme orechovú škrupinku a pod
tanier si dáme z kapra šupinku,...
keď na oplátky rozdáme si med, keď máme
vieru, že je krajší svet,...
keď do daru si dáme lásku, pohodu, keď sa na
seba usmievame a máme dobrú náladu,...
keď ľudia k sebe blízko sú...
Vianoce sú pohladenie pre dušu...
**Nádherne vianočné sviatky plné radosti,
pokory a odpúšťania, lásky k blížnemu,
a veľa zdravia, šťastia
a spokojnosti v roku 2022
praje
Redakčná rada***

**Všetko krásne v Novom roku,
dobrých ľudí hned' po boku.
Veľa šťastia, veľa zdravia,
nech sa všetky plány daria.**

Odpadový hospodár

stručný návod ako správne „narábať“ s odpadom, alebo ako by sme mohli menej platiť za vývoz komunálneho odpadu v obci.

Pokračovanie na str. 2

Spoločenská kronika Zo zasadnutí OZ

prehľad spoločenskej kroniky za II. polrok 2021 a v skratke o čom všetkom rokovalo zastupiteľstvo v II. polroku 2021

Viac na str. 3

Z Kotmanovej na Šušňov vrch

O príjemné zážitky z turistických prechádzok sa s nami podelil náš chalupár a vášnivý turista Miroslav Pilát, ktorý má naše okolie poctivo odbicyklované - pokračovanie.

Viac na str. 4

Odpadový hospodár

Dnes si povieme niečo o druhoch odpadu a k tomu pridáme aj pár „nelichotivých“ čísel za našu obec

KOMUNÁLNY ODPAD

je zmesový odpad a oddelene vyzbieraný - vytriedený odpad z domácnosti, ktorý vzniká na území obce.

ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD

je nevytriedený komunálny odpad, ktorý hádzame do zberných KUKA nádob. Je to odpad za ktorý obec platí zberovej spoločnosti, vývoz uskutočňujeme 1x za 2 týždne. Tento odpad sa ďalej netriedi a končí na skládke odpadu alebo v spaľovni. Množstvo vyprodukovaného a vyvezeného zmesového odpadu sa návazne odzrkadľuje na výške poplatku občanov. V zmysle zákona č. 329/2018 Z.z. o poplatkoch za uloženie odpadu a o zmene a doplnení zákona č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde, ktorý je účinný od 1.1.2019 práve miera triedenia v obci určuje výšku poplatku za uloženie odpadu na skládku.

Výška poplatku za uloženie odpadu tvorí podstatnú časť celkových výdavkov za vývoz odpadu.

Realita v obci – produkcia odpadu a miera triedenia

Rok	Množstvo odpadu spolu	z toho vytriedený	mieru triedenia
2019	60 360 kg	9 120 kg	15,11 %
2020	64 329 kg	9 796 kg	15,23 %

Čísla o vytriedení odpadu v našej obci za predchádzajúce dva roky sú hrozivé, možno sme v miere vytriedenia odpadu niekde na chvoste v rámci Slovenska. Čo by sme mali vedieť a robiť, aby sme produkovali menej odpadu, zvýšili mieru triedenia odpadu a tým znížili náklady na vývoz odpadu a v neposlednom rade ušetrili aj peniažky z vlastnej peňaženky:

- minimalizovať tvorbu odpadu
- triediť odpad aj preto, lebo za triedený zber občan neplatí
- **nevykladať nádobu na vývoz ak nie je úplne naplnená !!!**, lebo vývoz jednej KUKA stojí obec / a návazne nás ako poplatníkov / cca 2,50 € nezávisle od toho či je plná, že z nej kypí alebo poloprázdna – vtedy platíme aj za vyklopený vzduch z nádoby.

OBJEMNÝ ODPAD

predstavuje nepotrebné, opotrebované zastarané veci, ktorých sa občania chcú zbaviť a nezmestia sa do KUKA nádob na zmesový komunálny odpad. V podmienkach našej obce sa odpad vyváža 1x do roka tým, že sa v obci pristavia veľkoobjemové kontajnery (jarné upratovanie).

Veľkoobjemový kontajner, ktorý je celoročne pristavený pri cintoríne slúži **len po potreby odpadu z cintorína!!!**

Čo by sme mali vedieť :

- nezapĺňajme kontajner pri cintoríne zbytočne trávou a iným biologicky rozložiteľným odpadom, ktorý patrí na kompostovisko, znížime tak frekvenciu vývozu VOK-u .
- jeden vývoz nás stojí cca 200,-- €, čo v konečnom dôsledku zas zaplatíme len my občania.

TRIEDENÝ ODPAD – ZBER

Triedenie odpadu je delenie odpadu podľa druhov, alebo oddeľovanie zložiek odpadu, ktoré možno po oddelení zaradiť ako samostatné druhy. Správne triedenie je dôležité na to, aby odpad neskončil na skládke, alebo v spaľovni ako nevyužitá surovina. Triedením presmerujeme odpad k recyklátorovi a dáme mu druhú šancu.

Čo by nás mohlo presvedčiť triediť odpad :

- dávame odpadu druhú šancu - triedený zber nejde na skládku, ale sa recykluje a tým dostáva nové využitie
- šetríme prírodné zdroje
- šetríme vlastné peniaze - za triedený zber občan neplatí - triedený zber hradí výrobca tovaru cez organizáciu zodpovednosti výrobcov /OZV/- u nás ENVI PAK

Každá obec má nastavený vlastný systém triedenia odpadu.

Plasty, kovové obaly, nápojové kartóny- v systéme triedenia našej obce sa uvedené druhy odpadu / trikolóra / zbierajú spolu do **žltého vreca** a vývoz sa uskutočňuje 1x mesačne.

Papier, jedlé oleje a tuky- v podmienkach obce Kotmanová sa uskutočňuje ako mobilný výkup po obci a uskutočňuje sa prevažne 2x do roka, v prípade záujmu občanov môže byť frekvencia výkupu aj častejšia.

Sklo- v obci máme rozmiestnených 5 kontajnerov na zber skla, vývoz sa uskutočňuje 1x za 2 mesiace, od roku 2022 to bude 1x za mesiac

BRO, BRKO- biologicky rozložiteľný odpad a biologicky rozložiteľný kuchynský odpad.

V zmysle zákona má povinnosť obec od roku 2021 zabezpečiť triedenie tohto odpadu. Na účel splnenia tejto povinnosti obec zakúpila pre občanov do každej domácnosti kompostovacie silo s tým, že občania budú BRO a BRKO kompostovať doma a tým nemusíme platiť za vývoz tohto odpadu / jediný druh triedeného zberu, za ktorý by musela obec - občan platiť/.

ELEKTRO ODPAD - tvorí samostatný druh odpadu, ktorý sa v našej obci zbiera prevažne 2 x ročne. Obec vyčlenila pre tieto účely priestory bývalého klubu mladých, kde majú občania možnosť po dohovore s pracovníkmi obecného úradu možnosť uskladniť svoj elektro odpad hocikedy v priebehu roka, aby im zbytočne doma nezavadzal. Za odvoz a recykláciu elektro odpadu občan neplatí .

Slová na záver :

Zber a vývoz odpadu v našej obci zabezpečuje zberová spoločnosť Brantner. Do ceny za vývoz odpadu vstupuje sadzba za uloženie zmesového odpadu závislá od vytriedenia odpadu, dopravné náklady, poplatky za zneškodnenie komunálneho odpadu na skládke . Z toho nám jednoznačne vyplýva, že **ak chceme ako obec ušetriť nemáme inú možnosť ako minimalizovať tvorbu zmesového odpadu a zvyšovať mieru vytriedenia odpadu.**

Výdavky, ktoré obec zaplatí firme Brantner za vývoz odpadu ani zďaleka nepokrývajú poplatky vybraté od občanov, no i napriek tomu sa obec rozhodla, že nebude zvyšovať v roku 2022 poplatky za komunálny odpad a drobný stavebný odpad. Prispejme všetci našim zodpovedným prístupom, aby rozdiel, ktorý musí obec vykryť so svojho rozpočtu, aby dofinancovala vývoz odpadu, bol čo najmenší, alebo žiadny.

Viac vytriedeného odpadu /za ktorý neplatíme/ znamená menej zmesového odpadu /za ktorý platíme/

SPOLU TO DOKÁŽEME

Iveta Belicová – šéfredaktorka KO

Spoločenská kronika

Oslávili okrúhle jubileum v II. polroku 2021

Len to najkrajšie, čo život môže dať,
chceme Vám pri Vašom jubileu zaželať.
Nech slza bolesti Vám tvár nikdy nezmáča,
žiaľ a smútok nech sa Vám chrptom otáča,
nech len zdravie, šťastie, láska a добрota,
sú náplňou ďalších rokov Vášho života.

Prajeme Vám veľa zdravia, lebo je vzácne,
veľa šťastia lebo je krásne, veľa lásky lebo je jej
málo a všetko najlepšie, aby žiť za to stálo.

Janka Maďarová, redakčná rada,
poslanci OZ a starostka obce

Mária Šárkaňová
Samuel Lojka
Mária Valachová
Elena Fiľová
Zdenka Karliková
Ružena Mišíková
Dušan Mišík
Edita Petriková

Opustili nás

Helena Bradová
Ondrej Salaj

„Život vyhasol, len bolesť
v srdciach s hasnúcou nádejou
otvára dvere spomienkam“

Zasadnutie obecného zastupiteľstva

Zasadnutie OZ dňa 31.8.2021

Zasadnutia sa zúčastnili štyria poslanci OZ, jeden poslanec bol ospravedlnený.

Hlavné body zasadnutia:

- * **Rozpočtové opatrenie č. 2/2021**- poslanci vzali na vedomie RO č. 2/2021, kde sa jednalo o navýšenie rozpočtu o transfery zo štátneho rozpočtu – účelovo určené prostriedky.
- * **Rozpočtové opatrenie č. 3/2021**- poslanci jednohlasne schválili RO č. 3/2021, kde sa zmeny týkali presunu v rámci rozpočtovaných položiek, rozpočet sa navyšoval o 5 000,-- € ako príjem z rezervného fondu a výdavok na stavbu plotu v MŠ.
- * **Návrh na kúpu príviesného vozíka** – poslanci schválili kúpu príviesného vozíka za osobné motorové vozidlo.
- * **Investičná akcia – „Stavba parkoviska pri KD“**- poslanci schválili investičnú akciu -Výstavba parkoviska pri KD (pri cintoríne), čomu predchádzala kúpa pozemkov č. 212/1 a 212/2 a dom súp. číslo 121. Zároveň schválili návrh na spracovanie projektovej dokumentácie a čerpanie rezervného fondu vo výške 10 000,-- € na PD a prípravné – búracie práce k schválenej stavbe.
- * **Investičná akcia – „Rekonštrukcia autobusových zastávok „**- poslanci schválili investičnú akciu - Rekonštrukcia autobusových zastávok, spracovanie projektovej dokumentácie k rekonštrukcii a čerpanie rezervného fondu na PD a rekonštrukciu zastávok vo výške 10 000,-- €.
- * **Investičná akcia – „ Rekonštrukcia Klubu mladých „**- poslanci schválili investičnú akciu - Rekonštrukcia klubu mladých , spracovanie projektovej dokumentácie k rekonštrukcii a čerpanie rezervného fondu na PD a rekonštrukciu vo výške 20 000,-- €.
- * **Vstup do združenia obcí „ Región pod Javorom „** – poslanci schválili vstup obce Kotmanová do novovzniknutého združenia obcí „ Región pod Javorom“, ktorý by nám mal priniesť úžitok v podobe propagácii cestovného ruchu a zároveň je bez platby členských príspevkov.
- * **Rôzne** – poslanci jednohlasne zrušili uznesenie zo 14.12.2020, kde uložili starostke obce pripraviť VZN o poskytovaní dotácií pre centrá voľného času (CVČ). Poslanci nepodporili ani jeden návrh výšky dotácie v 3/5väčšine a tak nakoniec upustili od tvorby predmetného VZN a zrušili uznesenie č.39/2020 zo 14.12.2020. V rámci tohto bodu schválili obnovenie svetelného bodu pri kravínoch pri nehnuteľnosti p. Vrbiniaka a vybudovanie solárneho osvetlenia pri súp. čísle 33 (Malatincová). Poslankyňa Chlebničianová tlmočila starostke obce požiadavku občanov o informáciu ohľadom budovania vodovodu. Starostka oboznámila poslancov, že po prvom zmarenom verejnom obstarávaní (zo strany neúspešného kandidáta) sa musí spustiť nové verejné obstarávanie na projektovú dokumentáciu.

Zasadnutie OZ dňa 8.12.2021

Zasadnutia sa zúčastnili traja poslanci OZ, dvaja poslanci boli ospravedlnení z dôvodu PN.

Hlavné body zasadnutia:

- * **Správa nezávislého audítora za rok 2021**- v správe sa konštatuje, že nedošlo zo strany obce k žiadnemu pochybeniu a obec konala v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách -poslanci vzali správu na vedomie.
- * **Výročná správa obce Kotmanová za rok 2020**- poslanci vzali správu na vedomie.
- * **Rozpočtové opatrenie č. 4/2021**- návrh rozpočtového opatrenia sa týkal len presunu rozpočtovaných položiek v rámci schváleného rozpočtu, rozpočet zostáva vyrovnaný. Poslanci schválili rozpočtové opatrenie č. 4/2021.
- * **Návrh- splatenie úveru vo výške 2 381,28 €**- jedná sa o úver, ktorý obec načerpala ešte v roku 2008 na Dom smútku a jeho zostatková hodnota k dnešnému dňu je 2 381,28 €. Poslanci schválili splatenie úveru.
- * **Rôzne - Správa o činnosti obecného úradu**
- starostka obce informovala poslancov o kúpe príviesného vozíka, výčapného zariadenia – pípa (hradené zo sponzorských príspevkov), 2 ks nového vianočného osvetlenia, kalendárov na rok 2022 s pomôckou vývozu odpadu, o zakúpení respirátorov pre občanov obce – z finančných prostriedkov z testovania, na OZ rokovali poslanci o možnosti zakúpenia vitamínových balíčkov. Starostka obce informovala poslancov, že obec má už vypracovanú projektovú dokumentáciu na autobusové zastávky a ďalšie aktivity spojené s ostatnými investičnými akciami sa začnú realizovať v novom roku.

Iveta Belicová zapisovateľka

Z Kotmanovej na Šušňov vrch – II. časť

Prechádzka na Šušňov vrch.

Keď konečne ustúpili dažde a objavilo sa slniečko, podarilo sa mi presvedčiť manželku, aby sme sa konečne vybrali pešo aj trochu ďalej aj vyššie od našej chalupy. Vždy ju musím trochu “namotivovať” tým, že uvidí aj niečo nové. Na Šušňovom vrchu bola už veľakrát a tak teraz ju zaujala moja ponuka, že dnes sa pôjdeme pozrieť hore na Vrchoch aj na mobilný dom, ktorý je vybavený aj drevom vyhrievanou kúpacou kaďou s panoramatickým výhľadom na západnú časť Veporských vrchov :)

Trasa:

Krčma - Materská škôlka - Priečno - dolná zväžnica - Bercová - horná zväžnica - Podvarta - Dolina /pri Žliabku/ - Miklianovo - Miklianovský vršok - Malá dolina - Šušňov vrch

Pri výstupe na Šušňov vrch treba prekonať 450 výškových metrov na vzdialenosti 4 km. Berieme si aj trekingové paličky. Pohyb v lese bez nich si už ani nevieme predstaviť. Začíname klasicky, pri krčme. Pokračujeme popri jarku po eurofondovom chodníku a altánku a čuduj sa svete, po ceste od materskej škôlky nám ide oproti ... jazdec na koni! Dobrý začiatok, však? Ochotne nám zapózoval a predstavil nám aj svoju ušľachtilú nádhernú kobyľku. Veru ani sa nám nechcelo s nimi rozlúčiť. Pokračujeme po lúke nad materskou škôlkou a za húštinou so včelínom odbočíme cez járok vpravo. Pri novom poľovníckom posede sa na chvíľu zastavíme. Odtiaľto sú pekné výhľady na Kotmanovú a Dobroč.

Pohľad späť na Kotmanovú – foto Ing. Miroslav Pilát

Keď sa po chvíli ponoríme do lesa, výhľady skončia, ale omamná vôňa agátových kvetov je všadeprítomná. Starý neudržiavaný kotmanovský chodník pokračuje kolmo hore, môj chodník sa zatača vľavo k žľabu **Bercová** a kopíruje starú cestu smerom na dolnú zväžnicu. Po pár metroch sa môj chodník zatača vpravo, vedie pomedzi dva statné stromčeky /tu som musel terén aj trocha prekopať motykou/ a už po pár metroch znova nadväzuje na starý kotmanovčanmi vyšľapaný chodník. Chodník využíva hranu jarku a traverzuje ponad **Priečno** na východ k dolnej zväžnici. Hladký postup hore nám naruší prekážka. Silné dažde premočili pôdu, nuž a jeden statný strom to nevydržal, zvalil sa krížom cez chodník a strhol dole aj druhý strom. Aspoň tu už neprejde žiadny motorkár. Prinúti nás to ku krátkemu telocviku, ale po pár minútach stojíme na dolnej zväžnici nad záhradkami. Tu nad zväžnicou začína starý lesný chodník. Roky rokúce bol zapadaný konármi a lístím. Mne sa ho podarilo objaviť vďaka tomu, že po ňom migrovala raticová zver. Chodník traverzuje smerom na západ atraktívnym členitým terénom cez notoricky známy žľab **Bercová** a privedie nás pohodlne až na hornú zväžnicu.

Traverz cez Bercovú – foto Ing. Miroslav Pilát

Tam pokračujeme po zväžnici vpravo východne cez **Podvartu**. Cestou ponad strmý skalný zráz po pravej strane míňame staručké torzo bicykla.

Podľa tvaru kostry, sedla aj riadidiel, odhadujem jeho vek až na cca. 55 rokov. Za staručkým bicyklom sa nachádza nádherné prírodné zákutie známe medzi kotmanovčanmi pod názvom **Pri žliabku**. Zväžnica tu pretína skalný žľab **Dolinu** s potôčikom a malými kaskádami. Je tu veľmi milá atrakcia - drevený žliabok na usmernenie prúdu vody. Čistá bystrá voda sa priam ponúka k osvieženiu. Dá sa tu umyť, ale neodporúčam vodu piť, vzhľadom k dlhej ceste, ktorú voda musela prekonať od prameňov až sem /zhnité lístie, zhnité konáre, trus zvierat a pod./.

Žliabok v doline - foto Ing. Miroslav Pilát

Kocháme sa chvíľu prírodným výtvorom - vodnou kaskádou, nadýchneme sa lesného kyslíka a pokračujeme po lesnej zväžnici smerom ponad **Mikliaňovo**. **Pozor už tu na Mikliaňove treba odbočiť zo zväžnice vľavo smerom hore na sever!** Tu som postavil aj pyramídu zo skál so zastoknutým dreveným stĺpikom, aby sa nedala prehliadnuť táto nenápadná odbočka na chodník vedúci cez **Mikliaňovský vršok**. Kedysi tu ústila aj lesná cesta, sú aj zachované biele značky na stromoch, ale dnes uprostred cesty povyrastali už statné stromy a zamaskovali to tu. Pomedzi stromy som odhrnul aspoň úzky chodník. Chodník stúpa hore a v niekoľkých ostrých serpentínach nás pohodlne privádza až na skalnatý **Mikliaňovský vršok**. V týchto miestach sa zvykne zdržiavať na jeseň aj v zime raticová zver. V zime ma tu dokonca vystrašil aj statný diviačí kanec. Iba 3 metre odo mňa vyštartoval z húštiny tak rýchlo, že som sa nestihol ani len zľaknúť, nie to ešte ujsť. Našťastie teraz tu strašidelné diviačiky nie sú a nádherná raticová zver si asi tiež vybrala už inú lokalitu. Pokojne pokračujeme, teraz už nie po chodníku, ale po lesnej ceste kolmo hore na lúky pod **Šušňovým vrchom**. Za pár minút sme na lúke, prejdeme okolo odpočívadla pre MTB horských cyklistov s červenou cyklo značkou, krížom cez asfaltku a sme na **Šušňovom vrchu**. Priamo na vrchu turisti umiestnili staručký drevený kríž, pietnu tabuľu, posedenie, je tu aj trocha dreva na opekanie, vrcholová kniha, malý dvojkríž a samozrejme nechýba ani stožiar so slovenskou vlajkou.

Na Šušňovom vrchu

Výhľad na Lučenec

Nuž a najväčšou odmenou za našu 1,5 hodinovú námahu sú panoramatické výhľady, ktoré sú ako vždy - jednoducho úžasné. **Mátra s Kékešom, Cerová vrchovina s Karančom, Bukové hory nad Miškovcom, hrad Šalgo nad Šalgotarjánom, Strieborná, Ostrôžky, Javorie, aj kúsok z Poľany vykúka, no a mesto Lučenec je tu ako na dlani.** Odtiaľto je možné pokračovať v príjemnej vyhlídkovej prechádzke po **Vrchoch**, prípadne sa vrátiť späť do **Kotmanovej**.

My sme sa rozhodli ísť si ešte pozrieť ten mobilný domček. Nuž a to, kde sa ten mobilný dom na **Vrchoch** nachádza, a ako vlastne vyzerá, to vám už neprezradím. Ak ste zvedaví, choďte ho pohľadať! Pešo!

autor článku: Miroslav Pilát – chalupár v Kotmanovej